

LIETUVIŲ ATGIMIMO ISTORIJOS STUDIJOS

14

*Vytautas Jogėla.
Vilniaus Romos katalikų
dvasinė akademija
1833 – 1842 metais:
organizacija ir veikla*

1997

LIETUVIŲ
ATGIMIMO ISTORIJOS
STUDIJOS

Skiriu Mamai

LIETUVIŲ ATGIMIMO ISTORIJOS STUDIJOS

14

*Vytautas Jogėla.
Vilniaus Romos katalikų
dvasinė akademija
1833–1842 metais:
organizacija ir veikla*

VILNIUS

Eugrimas

1997

UDK 947.45

Li-191

REDAKCINĖ KOLEGIJA:

Antanas Kulakauskas
Česlovas Laurinavičius
Raimundas Lopata
Egidijus Motieka (vyriausiasis redaktorius)
Vladas Sirutavičius
Darius Staliūnas
Giedrius Subačius
Antanas Tyla

*Autorius dėkoja Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo ministerijai,
Lietuvių katalikų mokslo akademijai,
Lietuvos istorijos institutui,
prelato Juozo Prunskio fondui,
prisidėjusiems prie knygos išleidimo*

© Vytautas Jogėla, 1997

© Lietuvos istorijos institutas, 1997

© Lietuvių Atgimimo istorijos studijos, 1997

ISSN 1392-0391

ISBN 9986-752-23-X

TURINYS

PRATARMĖ	8
ĮVADAS	10
Istoriografija	11
Šaltiniai	13
Atsiminimai	14
Archyvai	15
RUSIJOS VALDŽIA IR KATALIKAI XVIII AMŽIAUS PABAIGOJE -- XIX AMŽIAUS PRADŽIOJE	17
Rusijos aristokratija ir katalikybė	17
Valdžios siekiai	19
Katalikų Bažnyčios valdymas	21
Katalikų apibūdinimas	24
AKADEMIJOS ĮSTEIGIMAS	26
Universiteto uždarymas	26
Akademijos pradžia	33
Dėstytojų parinkimas ir mokslo disciplinos	43
Mokslo vardų ir laipsnių suteikimas	53
Patalpos	54
Pirmieji mokslo metai	57
AKADEMIJOS PERSONALO KAITA	61
Rektoriai	62
Profesoriai	66
Adjunktai	69
Kalbų dėstytojai	74
Inspektoriai ir jų padėjėjai	76
Dvasios tėvai, arba kapelionai	78

AKADEMIJOS ALUMNAI IR JŲ STUDIJOS	80
Įstojimas	81
Akademijos klierikų gyvenimo sąlygos	84
Studijos	91
Klierikų kilmė	93
Tautinis klausimas	96
MOKYMAS IR MOKSLAS	100
Mokymas ir jo programos	100
Šventojo Rašto katedra	102
Dogminė, moralinė ir pastoralinė teologija	105
Bažnyčios istorija ir kanonų teisė	106
Homiletika	109
Logika ir moralės filosofija	110
Lenkų literatūros istorija	111
Visuotinė ir Rusijos istorija	112
Rusų literatūra ir kalba	115
Lotynų literatūra ir graikų kalba	116
Hebrajų kalba	117
Prancūzų kalba	117
Vokiečių kalba	118
MOKSLINIAI DARBAI	119
Dėstytojų moksliniai darbai	121
Vadovėlių rengimas	123
Pamokslų rinkinių rengimas	124
Straipsniai	125
Mokslo laipsnių suteikimas	126
Daktaro laipsnio suteikimas	129
AKADEMIJOS REFORMOS	134
Akademija ir seminarijų reformos	134
Akademijos iškėlimas į Peterburgą	140
Sudie, Tėvyne	144

IŠVADOS	148
PRIEDAI	150
Akademijos klierikų sąrašas	150
Akademijos personalo sąrašas	176
ŠALTINIAI IR LITERATŪRA	180
Naudoti archyvų ir bibliotekų rankraščių fondai	180
Skelbti šaltiniai	182
Literatūros sąrašas	183
TRUMPINIAI	190
SUMMARY	191
STRESZCZENIE	205
ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ	219
VIETOVARDŽIŲ RODYKLĖ	230

ASMENVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Abelevičius J. (Abelewicz)¹ 96, 162
Abromavičius M. (Abramowicz) 41
Alber Nepomuk J. 105, 108, 183
Albertrandi J. 112
Aleksna A. 12, 17, 22, 183
Aleksandras I 17, 19, 20, 22, 29, 113
Aleksandravičius E. 73, 183
Andersonas A. 53
Andriulis V. 28, 183
Asas Š. 75
Aszperger 97
Augėvičius B. (Augiewicz) 81, 82, 150
- Bacon F. 126
Bagenskis A. (Bagieński) 67, 93, 102, 104, 105, 124, 128, 131, 146, 155, 176, 183, 195, 199, 201, 203, 209, 213, 215, 217
- Bakšėvičius P. (Bakszewicz) 162
Balinskis M. (Baliński M.) 11, 183
Baranovskis F. (Baranowski) 83
Barante A. 114, 183
Barros J. 113
Bartaševičius Z. (Bartoszewicz) 69, 116, 117, 131, 176, 183, 195, 209
Bartnikauskas P. (Bartnikowski) 153
Baturin S. 58
Beauvois D. 133, 184
Benislavskiai 18
Benkendorf A. Ch. 15, 18, 20, 21, 24, 25, 34, 36
Benkendorfai 18
Bentovskis F. (Bentowski) 111, 184
Beresnevičius A. (Beresniewicz) 150
Bergier N. S. 128

¹ Asmenų pilni vardai pateikiami tekste minint juos pirmą kartą.

- Bialas S. (Biały) 71, 73, 132, 176, 195, 199, 209, 213
 Białobżeski M. (Białobrzieski) 124, 125, 182, 201, 215
 Bichovecas J. (Bychowiec) 162
 Byčkov A. F. 180
 Bieliniskis J. (Bieliński) 12, 48, 184
 Bielskis S. (Bielski) 108, 184
 Bierfreund W. 50, 53, 74, 118, 176, 195, 209
 Biržiška M. 26, 34, 86, 184
 Biržiška V. 86, 184
 Blair H. 115, 184
 Bludov D. 28, 30, 32, 34, 36–39, 41, 42, 44, 45, 51, 58, 63, 64, 76, 83, 86, 122, 134, 144, 195, 201, 209, 215
 Bobochov 52
 Bobrovskis M. (Bobrowski) 45, 104, 132
 Bonarskis F. (Bonar) 162
 Borovskis K. (Borowski) 49, 52, 68–70, 104, 106, 114, 131, 147, 176, 195, 203, 209, 217
 Borovskis L. (Borowski) 45, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 61, 68, 69, 72, 89, 90, 92, 105, 109, 111, 112, 123, 145, 176, 184, 195–197, 201, 203, 209–211, 215, 217
 Boruta J. 8
 Bouterwek F. 115, 184
 Brusilovai 18
 Bujka A. (Bujko) 78, 90, 93, 162, 176, 196, 210
 Burnouf J. L. 116, 184
 Buška-Wroński S. 111, 184
 Butkevičius B. 125
 Butkevičius T. (Буткевич Т. И.) 12, 188
 Buttman P. K. 116, 184, 188
 Bžezinskis G. (Brzezinski) 162
 Calmet A. 105, 184
 Cappelli A. 45, 47, 52, 56, 61, 68, 106–108, 176, 184, 195, 209
 Cezaris J. 116
 Chiževskis S. (Chyżewski) 88, 170
 Chižinskis L. (Chiżyński) 159
 Chodani J. K. 125, 126
 Chodźko D. 92, 182
 Chrapovickis M. 34
 Chuchlinskis P. (Chuchliński) 155
 Cibovičius J. (Cybowicz) 162
 Ciolkovskis P. (Ciołkowski) 90, 170
 Civinskis J. (Ciwinski) 41, 46, 51, 63, 75, 131
 Collet P. 106
 von Coreth E. 184
 Čackis T. (Czacki) 112
 Čartoriskis A. 29
 Čekmariova N. A. 8
 Černiauskis I. (Czerniawski) 150
 Černiauskis J. (Czerniawski) 159
 Dambrauskas S. (Dombrowski) 170
 Daneikauskis V. (Danejkowski) 162
 Dannenmayr M. 108, 184
 Daškov D. 28
 Daugėla A. (Dowgiałło) 150
 Daugirdas A. (Dowgird) 48, 52, 56, 57, 62, 66, 110, 121, 122, 125, 126, 176, 184, 185, 195, 201, 209, 215
 Daukantas S. 186
 Daukša T. (Dauksza) 172
 Daumantas P. (Dowmant) 172
 Davydovai 18

- Dereser A. 104, 184
 Diodoras Siciliētis 116
 Dmochovskis K. (Dmochowski)
 46, 51, 145, 163
 Dobroselskis A. (Dobrosielski)
 90, 163
 Dobrovolskis A. (Dobrowolski)
 88, 159
 Dobševičius T. (Dobszewiz) 14,
 39, 46, 120, 182, 192, 205
 Dolgorukov N. 36, 38, 43, 51, 52,
 58, 63, 71, 87, 98, 136, 138, 140–
 143, 202, 216
 Dombrovskis (Dombrowski) 85
 Dopelmajer G. 58
 Dubelt P. 21
 Dubrovin N. F. 181
 Dulskis P. (Dulski) 163
 Dzemianavičius V. (Dziemiano -
 wicz) 163
- Eichwald K. E. 53, 55, 176, 195,
 209
 Eliade M. 100, 185
 Ellenbogen A. 75, 76, 117, 177,
 195, 209
 Endzinas A. 13, 145–147, 185,
 191, 205
 Eschenburg J. 115, 185
 Esen P. 66
- Fichte 45
 Fijałkovskis A. (Fiałkowski,
 Fijałkowski) 13, 45, 48, 51, 52, 56,
 57, 59, 62–67, 69, 71–73, 76, 77,
 84, 85, 105, 106, 108, 109, 120–
 126, 129, 131, 145, 177, 182, 185,
 195, 196, 201, 202, 209, 210, 215,
 216
- Filipeckis A. (Filipecki) 125, 182,
 201, 215
 Fiodoras 113
 Fleury C. 128
 Freigang P. 75
- Gabėta D. (Gobiatto) 60, 150
 Gagarin G. 36, 42
 Gagarinai 18
 Ganas H. (Gan) 163
 Gecevičius G. (Gieciewicz) 172
 de Gérard J.-M. 111, 184
 Gercen A. (Герцен) 115, 189
 Gerdziejus K. (Gierdziej) 170
 Gessenius W. 117, 185
 Giedraitis A. (Giedrojć) 163
 Giedraitis J. A. (Giedroyć) 49, 52,
 60
 Giedraitis N. (Giedrojć) 150
 Giedraitis S. 81, 82, 84, 137, 138,
 202, 216
 Gimbutas G. (Gimbutt) 172
 Gincas 36
 Gintila J. K. 16, 23, 37, 43, 62–64,
 70, 72, 73, 86, 88, 90, 93, 96, 97,
 104, 110, 122, 124, 129, 180
 Girault-Duvivier Ch.-P. 117, 185
 Girdenovičius M. 75
 Girštautas J. (Girsztowtt) 150
 Gisbert B. 109, 185
 Glagolev A. (Глаголев) 115, 189
 Glemma T. 61, 94, 185
 Glinka G. (Глинка) 114, 189
 Glinskis P. (Gliński) 82, 86, 151
 Godlevskis G. (Godlewski) 170
 Godlevskis L. (Godlewski) 73, 74,
 128, 163, 177, 195, 199, 209, 213
 Godlevskis M. (Godlewski) 121,
 141, 185

- Godlevskis T. (Godlewski) 170
 Godon W. 95, 185
 Golicyn A. 27, 28, 42, 144
 Golicynai 18
 Gonsovskis J. (Gašowski) 50–52, 63, 71, 76, 77, 85, 86, 88, 90, 177, 196, 210
 Grabovskis J. (Grabowski) 37
 Grauert A. 53
 Grinevičius S. (Hryniewicz) 13, 48, 52, 56, 59, 66, 69, 116, 177, 195, 209
 Grinkevičius J. (Hryniewicz) 87, 94
 Grivcov V. 68
 Grodekas G. E. (Groddeck) 69, 116, 185
 Gruber E. 68
 Gruber G. 18
 Grzybowski K. 10, 185
 Guerard J. 74, 117, 177, 195, 209
 Günther A. 101
 Gurjev A. 142, 143, 202, 216
- Hasas K. (Haas) 170
 Heeren A. (H. L.) 113–114
 Hegel E. 133, 186
 Heimanas J. (Hejman) 159
 Heleniusz E. 26, 186
 Hepkė J. (Hephe) 93, 171
 Holovinskis I. (Holowiński) 66, 132
 Homeras 117
 Horacijus 116
 Horbačevskis F. (Horbaczewski) 153
 Horn J. 105
 Horodnickis M. (Horodnicki) 159
 Hug J. L. 104, 186
- Ibianskis C. 147, 203, 217
 Ignatavičius A. (Ihnatowicz) 75
 Irencusz K. 182
 Ivanas IV 113
 Ivaškevičius J. (Iwaszkiewicz) 132, 153, 186
- Jablonovskis V. (Jablonowski) 155
 Jablonskis D. (Jablonski) 163
 Jacyna I. (Jacyna) 163
 Jacobs Ch. F. 117
 Jahn J. 104, 105, 186
 Jakūbauskas J. (Jakubowski) 164
 Jakubelskis A. (Jakubielski) 69, 70, 106, 131, 146, 159, 177, 195, 199, 203, 209, 213, 216
 Jakusevičius S. (Jakusiewicz) 155
 Jamelitas K. (Jamielitty) 155
 Janovskis L. (Janowski) 12, 186
 Janssens H. 104, 186
 Janulaitis A. 34, 98, 186
 Januškevičius J. (Januszkiewicz) 84, 151
 Jasinskis J. (Jasiński) 75, 172
 Jaugėla S. (Jawgiel) 164
 Javorskis A. (Jaworski) 159
 Jazikov D. 24, 52, 58
 Jekaterina II 17, 21, 22
 Ježevskis J. (Jeżewski) 86, 93, 164
 Jogėla V. 191, 205
 Jotkevičius J. (Jotkiewicz) 155
 Jucevičius L. A. 25, 97–99, 111, 164, 186, 194, 198, 208, 212
 Jundzilas S. (Jundzill) 14, 182, 192, 206
 Jurkonytė A. 204

- Jusevičius P. (Jussiewicz) 172
 Jusupovai 18
 Juškevičius F. (Juzkiewicz) 172
 Juškevičius J. (Juzkiewicz) 172
 Juškovai 18
 Juozapas II 102, 200, 214
 Juzumas T. (Juzumowicz) 93, 95, 129, 151, 198, 211

 Kacas I. (Koc) 57, 153, 156
 Kacmarek S. 110, 122, 126, 186
 Kačanovskis R. (Kaczanowski) 53, 79, 177, 196, 210
 Kaidanov I. (Кайданов) 14, 113, 114, 189
 Kalenda J. (Kolenda) 71, 153
 Kalinskas V. (Kaliński) 112
 Kamionka V. 82
 Kankrin J. 28, 30, 31
 Kantas 45
 Karamzin N. 114, 115
 Kareu P. 18
 Karpavičius M. (Karpowicz) 112, 164
 Karpinskis P. (Karpiński) 112
 Kartaševskij G. 32
 Kaulfuss J. S. 116
 Kazakevičius A. (Kozakiewicz) 153
 Kazlauskas S. (Kozłowski) 164
 Kelkevičius P. (Kielkiewicz) 156
 Kimbaras M. (Kimbar) 172
 Kirkoras A. 54, 186
 Kisternacher J. 105, 186
 Kitkevičius A. (Kitkiewicz) 71, 131, 177, 195, 199, 209, 213
 Klein A. 128
 Kleist P. 41
 Klemensas XIV 17

 Kliukovskis A. (Klukowski) 92
 Klonevičius A. (Kłagiewicz) 13, 14, 16, 25, 34–52, 54, 56–58, 62, 63, 66, 67, 70, 74, 76–78, 82, 85–88, 90, 94, 97, 98, 102, 108, 121, 124, 137, 141, 192, 195–197, 201, 209–211, 215
 Klüpfel E. 105, 186
 Kobilinskas J. (Kobyliniski) 164
 Kočiubej V. 28, 30
 Konarskis S. 54
 Kontautas M. (Kontowt) 164
 Kontrimas F. (Kontrym) 67, 151
 Korbutas A. (Korbut) 156
 Korf M. 15, 28, 141
 Korizna J. (Koryzna) 171
 Korsakas J. (Korsak) 164
 Kosovskis A. (Kossowski) 131
 Kostevičius J. (Kostewicz) 160
 Kozmenas A. (Kozmian) 164
 Kozmenas J. (Kozmian) 172
 Krasickis I. (Krasicki) 112
 Krašinskis A. S. (Kraśniński) 14, 36, 44, 46, 63, 64, 98, 120, 122, 132, 182, 192, 205
 Krasinskis S. (Kraśniński) 172
 Kristinovičius K. (Krystinowicz) 172
 Krušinskis A. (Kruszyński) 171
 Kučkovskis T. (Kuczkowski) 58, 98
 Kukulnik P. 13, 29, 32, 49, 52, 56, 59, 61, 68, 112–114, 130, 177, 209
 Kulakauskas A. 13, 97, 186
 Kulakauskis J. (Kulakowski) 82, 151
 Kuleša V. (Kulesza) 164
 Kulikovskis J. (Kulikowski) 49
 Kulnytė B. 9
 Kulvinskis I. (Kulwiński) 86, 95, 129, 151, 198, 212

- Kurcijus 113
 Kurčėvskis J. (Kurzewski) 12, 186
 Kusevičius K. (Kussewicz) 128, 172
 Kutuzovai 18
- Labudzinskis A. (Łabudziński) 171
 Labutis 147, 203, 217
 Lachovskis S. (Lachowski) 112
 Lampė T. (Lampe) 172
 Landsbergis E. (Landsberg) 165
 Lapas A. 41
 Laskis M. (Łaski) 131
 Latockis P. (Łotocki) 160
 Leandri K. 104
 Le Bas P. 113, 183
 Lečickis F. (Leczycki) 156
 Ledochovskis F. (Ledochowski) 85, 171
 Lenartavičius K. (Lenartowicz) 66, 67, 110, 111, 126, 128, 178, 195, 199, 209, 213
 Lenčėvskis J. (Lenczewski) 93, 156
 Lesovskij A. 34, 36
 Leščėvskis R. (Leszczewski) 151
 Levčenko L. A. 8
 Levondovskis (Lewondowski) 90
 Lieberman B. 105, 186
 Likawetz J. C. 111, 186
 Likšienė S. 9
 Linkinas K. (Linkin) 165
 Lipinskis A. (Lipiński) 85, 88, 156
 Lipskis M. (Lipski) 21
 Lipskis V. (Lipski) 64, 77, 129, 131, 145–147, 178, 196, 203, 209, 210, 217
- Liubeckij 66
 Liucijus 116
 Liven K. 32, 37
 Livijus T. 113
 Lobjka I. (Łobjko) 32, 48, 50, 52, 54, 56, 66, 68, 115, 178, 195, 196, 209, 210
 Lobri 75
 Lokotnikov 147, 203, 217
 Locke J. 126
 Lomačėvskij (Ломачевский) 21, 140, 183
 Lozinskis (Lozyński) 85
 Luba P. (Łuba) 156
 Łubieński R. 20, 120, 182
 Lubovidzki K. (Łubowidzki) 171
 Ludkevičius M. (Łudkiewicz) 93, 171
 Lukašėvičius E. (Łukaszewicz) 78, 146, 165, 178, 196, 203, 210, 217
 Lukašėvičius I. (Łukaszewicz) 156
 Lukašėvičius L. (Łukaszewicz) 172
 Lukšienė M. 98, 186
 Lunkevičius L. (Łunkiewicz) 70, 79, 178, 196, 210
- Mackėvičius A. (Mackiewicz) 173
 Mackėvičius E. (Mackiewicz) 160
 Mackėvičius P. (Mackiewicz) 70
 de Maistre J. 101
 Majeviskis K. (Majewski) 120
 Marcinovskis A. (Marcinowski) 114
 Markevičius J. (Markiewicz) 14, 48, 50, 52, 57, 76, 178, 196, 210

- Markovskis P. (Markowski) 93, 128, 160
 Masalskis I. J. 22
 Mažonavičius K. (Mażanowicz) 165
 Melceris L. (Melcer) 165
 Menšikovai 18
 Merkys V. 8, 186
 Mežvinskis J. (Mierzwiński) 131
 Mianovskis J. (Mianowski) 32
 Michailovskis M. 68, 69, 115, 131, 178, 195, 209
 Michelet J. 114, 187
 Michels C. O. 114, 186
 Michnevičius F. (Michniewicz) 173
 Mickevičius A. 69, 112
 Mikuličius A. (Mikulicz) 93, 165
 Milkovskis T. (Milkowski) 160
 Millot C. F. 113, 189
 Mintautienė B. 218
 Mirkovič F. 24, 140, 141, 143, 144, 183, 202, 216
 Moglis J. (Mogl) 96, 165
 Moravskis S. 143, 182
 Moscicki H. 28
 Mosheim J. 128
 Motieka E. 9
 Možaiskij P. 71
 Muchin A. 68
 Müller J. 114, 187
 Muravjov M. 27–30, 141, 145
- Napoleonas 19
 Narbutas J. (Narbut) 151
 Narbutas L. (Narbut) 151
 Narbutas T. 114
 Naryškinai 18
 Narkevičius J. (Narkiewicz) 49, 52, 69, 70, 106, 178, 195, 209
- Naruševičius A. (Naruszewicz) 112
 Nemzer A. 147
 de Neselrodė K. 141
 de Nève J. 50, 52, 56, 74, 117, 178, 187, 195, 209
 Nicole 18
 Nikolajus I 15, 18–21, 24–28, 30–34, 36, 41, 42, 51, 58, 61, 63, 83, 88, 99, 102, 138, 140–145, 148, 193, 201, 203, 207, 215, 217
 Nisbet R. 187
 Nosalskis J. (Nosalski) 85, 171
 Novickis B. (Nowicki) 93, 165
 Novickis P. (Nowicki) 153
 Novosilcev N. 28, 29, 32, 36
 Novosilcevai 18
- Obdulskis A. (Obdulski) 165
 Odojevskiai 18
 Onoška J. (Onoszko) 87
 Onoška G. (Onoszko) 93, 94, 156
 Orlovai 18
 Orlovskis M. (Orlowski) 157
 Osinskis A. (Osiński) 13, 14, 46, 47, 49, 51, 52, 54, 58, 59, 62–64, 72, 85, 86, 90, 97, 98, 114, 117, 120–123, 178, 182, 187, 196, 198, 201, 210, 212, 215
 Osolinskis E. (Ossoliński) 93, 157
 Ostapovičius J. (Ostapowicz) 93, 160
 Ostrovskis T. (Ostrowski) 108, 187
- Pabrėža J. 72, 73, 97
 Pacevičius D. (Pacewicz) 49, 52, 69, 70, 86, 178, 195, 209
 Panin V. 144

- Pargaliauskis K. (Pargalewski) 166
 Paskevičius J. (Paskiewicz) 87
 Paškevičius A. (Paszkievicz) 166
 Paškevičius K. (Paszkievicz) 166
 Pavelas I 17, 18, 22
 Pavlovskis A. (Pawłowski) 67, 160
 Pavlovskis I. (Pawłowski) 24, 70, 90, 110, 136
 Pazderskis D. (Pazdzierski) 50, 75, 117, 178, 195, 209
 Pelikan V. 28, 29, 32
 Perovskij L. 138, 140, 141, 144, 202, 216
 Pesceckis A. (Piasecki) 166
 Petkevičius L. (Pietkiewicz) 82, 173
 Petranis A. (Petrani) 13, 22, 108, 119, 187, 191, 205
 Petras I 17, 21
 Petraševičius V. (Pietraszewicz) 173
 Petraškevičius E. (Pietraszkievicz) 153
 Petravičius F. (Piotrowicz) 151
 Pilchovskis K. (Pilchowski) 85, 161
 Piramovičius G. (Piramowicz) 112
 Plečkaitis R. 12, 187
 Pleščinskis A. (Pleszczyński) 92, 120, 187
 Plunksna S. (Plunksno) 166
 Plutarchas 113
 Počepovičius L. (Poczopowicz) 154
 Podbereskis K. (Podbereski) 154
 Podčašinskis K. (Podczaszyński) 56
 Pogoželskis L. (Pogorzelski) 93, 161
 Pohl A. 106, 187
 Polevoj K. (Полевой) 114, 115, 189
 Polinskas M. (Poliński) 32
 Pollaschek F. 105-106, 187
 Poltorackiai 18
 Porcijanka K. (Porcyanko) 67
 Potockis A. (Potocki) 147, 203, 217
 Požarskis J. 117
 Praniauskis O. (Proniewski) 93, 128, 152
 Priglintas B. (Pryglint) 173
 Pupkevičius J. (Pupkiewicz) 173
 Puslovskij 67
 Puškinai 18
 Putramentas B. (Putrament) 60, 152
 Puzyrina G. 14, 141, 182
 Račkauskis J. (Rackowski) 72, 187
 Radzevičius J. (Rodzewicz) 166
 Radzevičius R. (Rodzewicz) 173
 Radziševskis A. (Radziszewski) 157
 Ragauskas N. (Rogowski) 166
 Ragozinskis P. (Rogozinski) 166
 Ragulskis F. (Rogulski) 166
 Rajunecas A. (Rajuniec) 167
 Raškovskis M. (Roszkowski) 72, 73
 Rautenstrauch F. S. 102
 Razutavičius J. (Razutowicz) 82, 157
 Richlevičius R. (Rychlewicz) 167
 Rimkevičius D. (Rimkiewicz) 157
 Rimša J. (Rimsza) 157
 Ripinskis K. (Rypiński) 92
 Rostopčinai 18

- Rutkauskas A. (Rutkowski) 157
 Rutkauskas F. (Rutkowski) 86, 128, 167
 Rutkovskis K. 51
 Rutenstock J. 108, 128, 187
- Sakalauskis D. (Sokolowski) 167
 Sangovičius A. (Sangowicz) 157
 Saurinavičius K. (Sawrynowicz) 93, 167
 Savickis F. (Sawicki) 82, 173
 Schelling F. 45, 100, 187
 Schenk M. 105-106, 108, 187
 Schiller F. 113, 189
 Schnappinger B. M. 104, 187
 Schrech J. 112, 113, 189
 Ségur L. P. 113, 114, 189
 Semaška J. (Siemaszko) 121
 Sendzikas K. 73
 Senkevičius F. (Sienkiewicz) 173
 Sestšencevičius S. (Siestrzencewicz) 22
 Sieleckis-Kolbas (Sielecki-Kolb) 161
 Sierakauskas K. (Sierakowski) 21
 Symonas P. (Symon) 11-14, 80, 121, 187
 Skačkovskis A. (Skaczkowski) 154
 Skarga P. 46, 59, 93
 Skydelis J. (Skidell, Skidel) 45, 47, 50, 51, 56, 57, 67, 102, 103-104, 109, 121, 123-126, 132, 179, 182, 187, 195, 201, 209, 215
 Skripicyn V. 23, 145-147, 203, 217
 Skšetuskis V. (Skrzetuski) 112
 Sobolewska B. 10, 185
 Sobolevskis I. (Sobolewski) 154
 Sologubas E. (Sollohub) 167
- Stanevičius A. (Staniewicz) 50, 52, 56, 87, 179, 196, 210
 Stanevičius J. (Staniewicz) 76
 Stankūnas A. (Stankun) 131
 Stapf J. 106, 188
 Stepanov 71
 Steponavičius P. (Stefanowicz) 167
 Stirbinskis D. A. (Styrbinski) 152
 Stożzman M. 81, 188
 Strabonas 116
 Stroganov A. 91, 126, 134, 136, 138, 144, 199, 201, 213, 215
 Stroganov I. 41
 Stroganovai 18
 Strumila S. (Strumillo) 93, 154
 Stulginskis F. (Stulginski) 152
 Subačius G. 9
 Survila A. (Surwillo) 167
 Suzinas A. (Suzin) 158
 Sveboda A. (Swieboda) 167
- Ščepanskis A. (Szczepański) 161
 Ščytas J. 37
 Šenavičienė I. 144, 188
 Šidlauskas A. 114, 188
 Šileika J. (Szylejko) 93, 128, 167
 Šipov S. 27, 28, 30
 Širinas J. (Szyryn) 154
 Šiška K. (Szyszko) 154
 Šiškevičius F. (Szyszkiewicz) 71, 179
 Šmidtov K. 97
 Šukevičius A. (Szukiewicz) 152
 Šulgin I. (Шульгин) 114, 189
 Šuvalovai 18
- Tacitas 113
 Tanejev A. 144

- Targonskis U. (Targonski) 173
 Terajevičius M. (Terajewicz) 154
 T(F)rece J. 96
 Tyla A. 8, 96, 188
 Tolstojai 18
 Trembeckis S. (Trembecki) 112
 Tšaskovskis D. (Trzaskowski) 60
 Tukididas 113
- Ulanavičius V. (Ulanowicz) 93, 161
 Unterkirchner G. 104, 188
 Ustrialov N. (Устрялов) 114, 115, 189
 Ustšickis F. (Ustrzycki) 67, 110, 111, 146, 179, 195, 209
 Uvarov S. 19, 21, 115, 141
- Vaidila S. (Wojdyłło) 152
 Vaitkevičius A. (Wojtkiewicz) 72, 90, 145-147, 179, 196, 203, 210, 217
 Valančius M. (Wołonczewski) 70, 72-74, 95, 96, 105, 106, 131, 132, 146, 179, 188, 195, 199, 203, 209, 213, 217
 Valinskas P. (Waliński) 49, 52
 Varichova S. I. 8
 Vasilčikov I. 144
 Vatable F. 104, 188
 Važinskas A. (Ważyński) 70, 93, 123, 146, 168, 179, 188, 195, 209
 Večerkauskas P. (Wieczorkowski) 158
 Venckovičius J. (Wenckowicz) 158
 Vengžinavičius J. (Wengrzynowicz) 168
 Viazemskiai 18
- Vigel F. 23, 24
 Vilbikas J. (Wilbik) 93, 168
 Vincent J. L. 111, 188
 Viršila P. (Wirszylło) 93, 168
 Visockis A. (Wysocki) 60, 152
 Višnevskis S. (Wiszniewski) 173
 Vojenskas A. (Wojeński) 168
 Vólkonskiai 18
 Volodkevičius A. (Wołodkiewicz) 60, 128, 152
 Volskis J. (Wolski) 168
 Volskis P. (Wolski) 168
 Vorotinskis V. (Worotyński) 12, 104-105, 127, 188
 Vrublevskis A. (Wróblewski) 93, 168
- Wasilewski J. 37, 188
 Winkler G. 100
 Winter E. 19, 102, 188
 Wolf F. 116, 188
- Zabelienė L. 141
 Zabiela I. (Zabięło) 41
 Zabulis H. 13, 188
 Załęski S. 18, 188
 Zaleskis J. (Zaleski) 169
 Zavadskis J. 60, 102, 111, 122
 Zažekis L. (Zarzecki) 82
 Zdanavičius L. (Zdanowicz) 71-73, 169, 179, 195, 209
 Zigmantas Vaza 112
 Zubka A. (Zubko) 121
- Žaba I. (Żaba) 93, 154
 Žadovskis 41
 Želtouchov A. 91, 135
 Žygimantas Senasis 112

Žilevičius V. 16
 Žisnevskis V. (Żywniewski) 173
 Žiškovskis A. (Żiszkowski) 37,
 39, 40, 47
 Žongolovičius B.
 (Żongolowicz) 43, 120, 188
 Žukovskis S. (Żukowski) 45, 47,
 50, 195, 209

Богословский К. 23, 188
 Буткевич Т. И. žr. Butkevičius T.
 Варадинов Н. 24, 83, 84, 188
 Герен Г. 188
 Герцен А. žr. Gercen A.
 Глаголев А. žr. Glagolev A.
 Глинка Г. žr. Glinka G.
 Дорошевич К. Э. 122

Кайданов И. žr. Kaidanov I.
 Ломачевский А. žr.
 Lomačevskij A.
 Миллот К. Ф. žr. Millot C. F.
 Миркович Ф. Я. žr. Mirkovič F.
 Пантелеев Л. 27, 29, 189
 Полевой К. žr. Polevoj K.
 Пресняков А. Э. 20, 189
 Пыпин А. Н. 18, 189
 Сегюр Л. žr. Ségur L. P.
 Соловьев С. М. 20, 189
 Троицкий И. 21, 189
 Устрялов Н. žr. Ustrialov N.
 Шиллер Ф. žr. Schiller F.
 Шрекк И. М. žr. Schrech J.
 Шульгин И. žr. Šulgin I.
 Щебальский П. К. 24, 189
 Щербатов 20, 183